
A R F F M A N

Arffmanin verkossa toteutetut kotoutumiskoulutukset 4/2015-6/2019

Raportin kirjoittaja:
Raisa Haikala

Datan keruussa ja analysoinnissa apuna:
Marja Ahola
Donna Tordoff
Afnan Zafar
Iryna Hakkarainen

A R F F M A N

Esipuhe

Suomen ensimmäinen täysin verkossa toteutettu kotoutumiskoulutus alkoi Lapissa huhtikuussa 2015. Koulutusta oli aloittamassa Marja Ahola, Ulla-Riitta Mikkonen ja Raisa Haikala. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jatkossa ELY) osti koulutuksen ratkoakseen maantieteellisesti erittäin hajallaan asuvien maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen järjestämisen haasteita. Jo ensimmäisten ryhmien aikana huomasimme, että verkossa on mahdollista päästä vähintään yhtä hyvin tuloksiin kuin luokkamutoisessa koulutuksessa, mutta otanta opiskelijoista oli vielä liian pieni eikä näin ollen verrannollinen valtakunnallisiin tai luokassa toteutettaviin koulutuksiin. Systemaattinen aineistonkeruu aloitettiin vuonna 2018, jolloin ensimmäistä kertaa väli- ja loppuraportteihimme sisällytettiin sekä alueellista dataa että kaikkien alueiden yhteenkoottua dataa. Tietyt tarkkaillut muuttajat merkittiin aina lopetuksen yhteydessä yhteenvetotaulukkoon ja seuranta oli jatkuvaa.

Tässä raportissa käsitellään Arffmanin verkossa toteutetuista kotoutumiskoulutuksista (jatkossa Verkkokoto) kertynyttä aineistoa huhtikuusta 2015 kesäkuun loppuun 2019. Kesäkuun loppuun 2019 mennessä Verkkokotossa oli opiskellut yhteensä 329 opiskelijaa. Lapin ELY-alueen lisäksi aineistossa on kolmen ELY-alueen yhteishankinta Pohjois-Karjalassa, Pohjois-Savossa ja Etelä-Savossa sekä Pirkanmaan joustava monimuotokoulutus. Aineistossa on myös monimuotoisesti muiden puitesopimuksien sisällä järjestetyt Keski-Suomen ja Varsinais-Suomen ryhmät, joissa vastattiin haja-asutusalueiden maahanmuuttajien tarpeisiin.

Tämän raportin aineisto on yhteenveto lakisääteisistä päiväkirjoista, Koulutusportti-merkinnöistä ja kouluttajien kirjoittamista loppuraporteista. Aineiston systemaattisen keruun aloitti Donna Tordoff, Verkkokoton entinen opiskelija ja pitkäaikainen IT-tukemme. Lopullisen muotonsa aineisto sai syyskuussa 2019 ja sitä oli kokoamassa Verkkokoton aloittaja Marja Ahola, Verkkokoton opiskelija ja Arffmanin markkinoinnissa työskentelevä Iryna Hakkarainen ja Arffmanin Verkko-SIB -valmentaja Afnan Zafar. Suurin kiitos tämän raportin tuloksista kuuluu kuitenkin kaikille niille opettajille, sijaisille, harjoittelijoille, ELY-keskuksille, TE-toimistoille, työharjoittelupaikkojen ohjaajille, alueellisille yhteistyökumppaneille ja ennen kaikkea meidän opiskelijoillemme ja heidän tukijoukoillemme.

Tämä raportti osoittaa kvantitatiivisesti ja isolla otannalla sen, että Verkkokoto toimii vähintään yhtä hyvin kuin luokassa toteutettava kotoutumiskoulutus. Raportti ei ota kantaa, miten me sen teimme ja miksi onnistuimme. Sen aika on tämän jälkeen.

Englannissa 2.11.2019

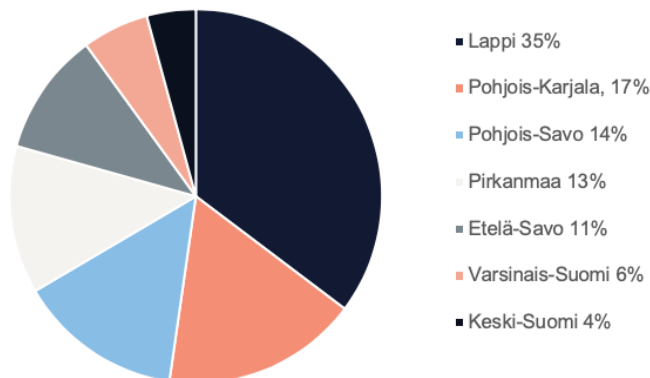
Raisa Haikala

A R F F M A N

Verkkokoto kokonaisuutena

Aloitetaan Arffmanin toteuttaman Verkkokoton tarkastelu alueista ja opiskelijamääristä. Ensimmäinen kuvio kertoo opiskelijoiden jakautumisen eri ELY-alueiden välillä.

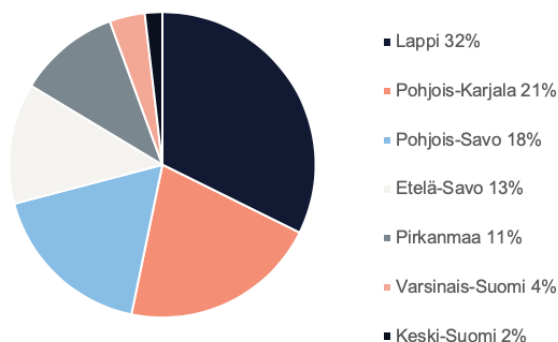
Opiskelijat alueittain



Kuvio 1. Opiskelijat alueittain

Verkkokotoa toteutettiin huhtikuusta 2015 kesäkuun loppuun 2019 yhteensä seitsemällä ELY-alueella ja yli 64 000 oppilastyöpäivää. Kuviossa 1 on kuvattu opiskelijoiden jakauma alueittain. Opiskelijoista yli kolmasosa, yhteensä 116, on Lapin alueelta. Toiseksi suurin opiskelijamäärä oli Pohjois-Karjalassa, 17%. Vähiten opiskelijoita oli Keski-Suomessa, jonka toteutus oli pilottiryhmä moduulissa 3. Opiskelijoiden määrä ei kuitenkaan suoraan vastaa oppilastyöpäivien määrää alueittain. Tätä voidaan tarkastella kuviossa 2.

Oppilastyöpäivien määrä alueittain



Kuvio 2. Oppilastyöpäivien määrä alueittain

Kun tarkastellaan oppilastyöpäivien jakaumaa alueittain, Lappi on edelleen suurin yksittäinen ELY-alue oppilastyöpäivien määrässä. Opiskelijoiden alueelliseen jakautumiseen verrattuna on huomattava, että vaikka Pirkanmaalla oli määrällisesti enemmän opiskelijoita, Etelä-Savossa käytettiin enemmän oppilastyöpäiviä. Pirkanmaalla

A R F F M A N

toteutettiin kaksi Verkkokoto-ryhmää, joiden opiskelijat jatkoivat moduulien 1 ja 2 jälkeen opintojaan toisella palveluntuottajalla. Näin ollen käytettyjen oppilastyöpäivien määrä on pienempi kuin Etelä-Savossa, jossa opiskelijat opiskelivat Verkkokotossa kaikki neljä moduulia. Myös Varsinais-Suomen ja Keski-Suomen prosentuaaliset osuudet tippuvat opiskelijamäärään verrattuna, sillä kyseessä oli molemmissa lyhyet pilottikokeilut.

Opiskelijoiden maantieteellinen sijainti paikkakunnittain on mielenkiintoinen, kun ne muokataan karttaan. Paikkakunnat on otettu Koulutusportin tiedoista koulutuksen päättyessä ja tästä syystä kotipaikkakuntia on myös alueilla, joilla emme järjestäneet Verkkokotoa. Useimmissa tapauksissa opiskelijat saivat jatkaa koulutuksensa loppuun muutostaan huolimatta. Opiskelijoiden kotipaikkakuntia oli yhteensä 130.



Kuvio 3. Opiskelijoiden kotipaikkakunnat koulutuksen päättyessä, kuva Iryna Hakkarainen

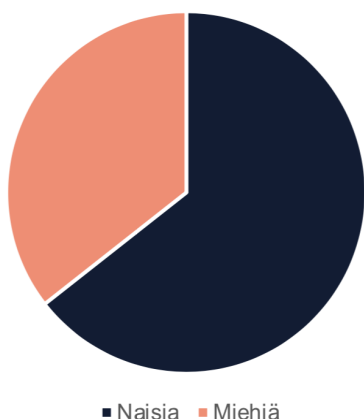
 A R F F M A N

Opiskelijat

Aineistossa on yhteensä 329 opiskelijaa, jotka aloittivat ja lopettivat Arffmanin Verkkokotossa ennen kesäkuun loppua 2019. Aineistossa käsitellään kaikki Koulutusportissa aloittaneeksi merkityt opiskelijat. Opiskelijoista reilusti yli puolet, jopa 64%, oli naisia.

Opiskelijoiden sukupuolijakauma

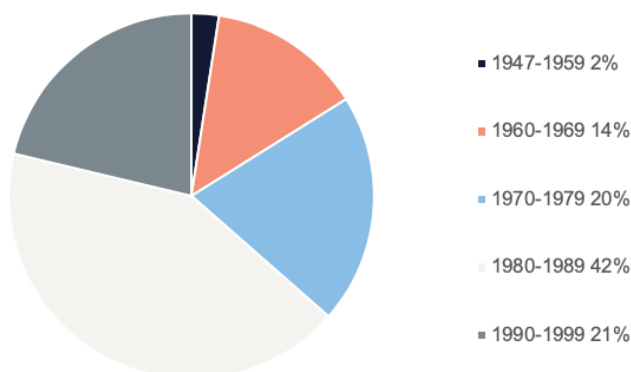
212 naista 64%, 117 miestä 36%



Kuvio 4. Opiskelijoiden sukupuolijakauma

Opiskelijoista suurin osa, 42%, oli syntynyt 1980-luvulla, jolloin karkeasti koulutukseen osallistumisen aikaan he olivat 30 ikävuoden molemmin puolin. Toiseksi suurin ikäryhmä oli 1990-luvulla syntyneet (21%) ja 1970-luvulla syntyneet (20%).

Opiskelijat syntymävuosittain

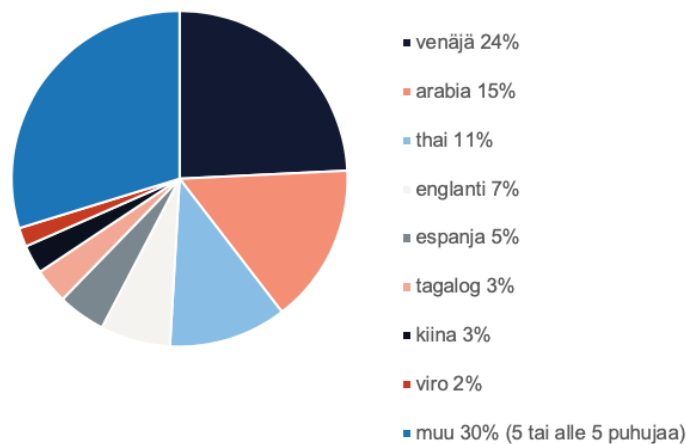


Kuvio 5. Opiskelijat syntymävuosittain

A R F F M A N

Opiskelijoista lähes joka neljäs, 24%, puhui äidinkielenään venäjää. Toiseksi suurin äidinkieli oli arabia ja kolmanneksi suurin kieliryhmä oli thain puhujat. Englannin puhujien määrä oli yllättävän suuri, yhteensä englantia äidinkielenään puhuvia oli Verkkokotossa 22. Viisi tai alle puhujaa oli seuraavilla kielillä: akan, albania, amhara, bengali, bulgaria, burma, dari, ewe, galla, hollanti, japani, joruba, khmer, kikuyu, korea, kurdi, liettua, makedonia, malaiji, nepali, norja, persia, portugali, puola, ranska, romania, ruotsi, saksa, somali, tamil, tanska, tiibet, tsekki, turkki, twi, ukraina, unkari, urdu, vietnam ja italia. Yhteensä opiskelijat puhuivat 48 eri kieltä.

Opiskelijoiden äidinkielet



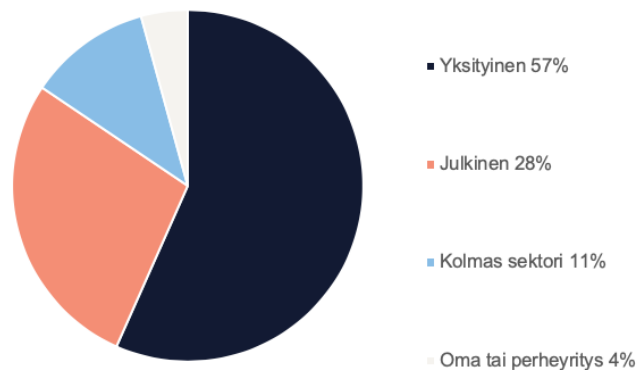
Kuvio 6. Opiskelijoiden äidinkielet

 A R F F M A N

Työharjoittelupaikat, jatkosijoittuminen ja kielitaitoarviot

Kotoutumiskoulutukseen kuuluu työharjoittelu. Työharjoitteluiden kestot ja lukumäärä vaihtelivat alueellisen toteutussuunnitelman mukaan. Pitkissä, neljän moduulin koulutuksissa harjoitteluita oli kolme. Opiskelijat järjestivät harjoittelupaikat pääasiallisesti itse, mutta opettajat auttoivat tarvittaessa paikan hankkimisessa. Kaikkien paikkojen hankkimisessa pidettiin ensisijaisen tärkeänä, että harjoittelupaikka voisi johtaa mahdolliseen työllistymiseen tai että harjoittelupaikalla on jokin muu kotoutumista selvästi edistävä tavoite. Työharjoittelupaikoista yli puolet oli yksityisellä sektorilla, alle kolmannes julkisella ja joka kymmenes harjoittelupaikoista oli kolmannella sektorilla. Osa harjoittelupaikoista oli myös omassa tai perheyriyksessä, joka saattoi etenkin syrjäisemmillä paikkakunnilla olla ainut harjoittelu- tai työllistymismahdollisuus. Otannassa on mukana 443 työharjoittelupaikkaa.

Työharjoittelupaikkojen sektori

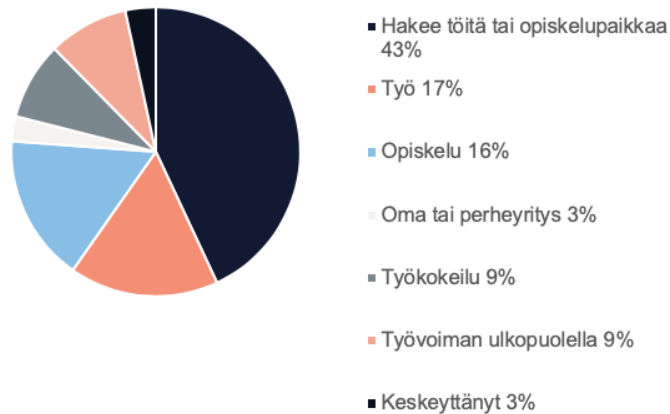


Kuvio 6. Työharjoittelupaikkojen sektori

Opiskelijoista reilusti alle puolet, 43%, haki koulutuksen päättyessä töitä tai koulutuspaikkaa. Joka kolmannella oli työ- tai opiskelupaikka. 3% opiskelijoista myös työllistyi perheyriykseen tai aloitti oman yrityksen. Lähes joka kymmenes, 9%, aloitti työkoekilussa tai siirtyi työvoiman ulkopuolelle. Valtaosa työvoiman ulkopuolelle siirtyneistä aloitti äitiysloman tai hoitovapaan, muutama suoritti koulutuksen loppuun ja ohjattiin työterveyskartoitukseen. Keskeyttämisprosentti koulutuksissa oli kolme, joka tarkoittaa 11 negatiivista keskeyttämistä (keskeyttämisprosenttiin ei ole laskettu ns. positiivisia keskeyttämisistä esimerkiksi äitiysloman, työllistymisen tai opiskelupaikan saamisen takia). Negatiivisista keskeyttämisistä neljä oli poissaolojen takia, kolme muutti pois maasta, kaksi terveydellisistä syistä ja kaksi siksi, että eivät saaneet Kelan tukea opintoihinsa.

 A R F F M A N

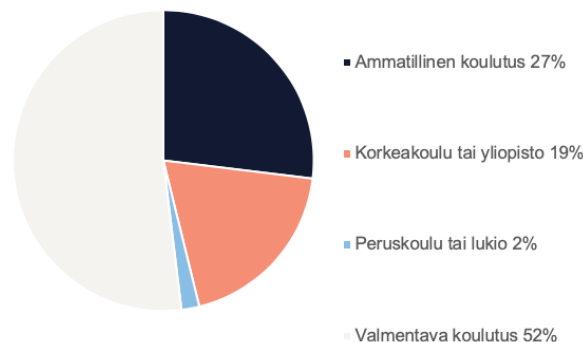
Jatkosijoittuminen



Kuvio 7. Jatkosijoittuminen

Jos opiskelija siirtyi suoraan tai viimeistään puolen vuoden sisällä koulutuksen päättymisestä opiskelemaan, keräsimme tiedot myös näistä. On huomattava, että puolen vuoden seuranta ei ollut systemaattista, päivitimme tiedot, jos opiskelija oma-aloitteisesti ilmoitti esimerkiksi päässeensä yliopistoon. Joissakin tapauksissa haku tapahtui keväällä koulutuksen aikana, mutta opinnot alkoivat vasta syyskuussa. Näissä tapauksissa saimme tiedon opiskelupaikasta kesäkuussa.

Opiskelemaan päässeiden koulutuksen muoto



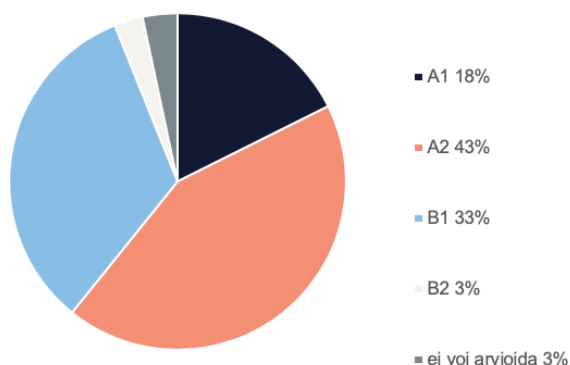
Kuvio 8. Opiskelemaan päässeiden koulutuksen muoto

Opiskelupaikan saaneista yli puolet siirtyi valmentavaan koulutukseen. Tässä luvussa ovat mukana toiselle palveluntuottajalle meiltä siirtyneet opiskelijat, joita oli erityisesti Varsinais-Suomessa ja Pirkanmaalla. 27% opiskelijoista aloitti ammatillisen koulutuksen ja lähes joka viides, 19%, aloitti opinnot korkeakoulussa tai yliopistossa.

A R F F M A N

Yhtenä tärkeimmistä mittareista kotoutumiskoulutuksessa pidetään myös kielitaitoarviota. Kun katsotaan kaikkien Verkkokotossa aloittaneiden kielitaitoarviota koulutuksen päättyessä, mukaan lukien keskeyttäneet, kotoutumiskoulutuksen tavoitetason B1 tai yli saavutti 36% opiskelijoista. Ne, joiden kielitaitoa ei voitu arvioida, olivat pääosin negatiivisia keskeyttäjiä.

Kielitaitoarvio, kaikki koulutuksessa olleet

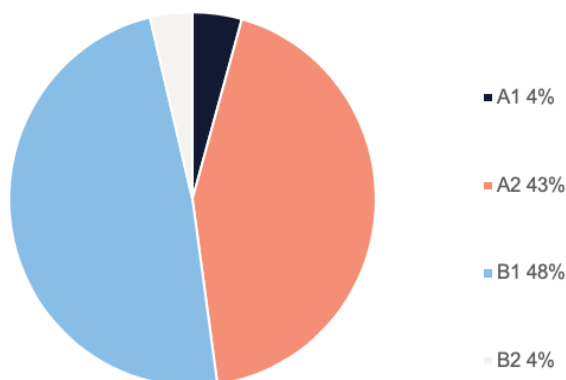


Kuvio 9. Kielitaitoarvio, kaikki koulutuksessa olleet

Kielitaitoarviota ei raportoitu järjestelmällisesti koulutuksen alkaessa ja monet Koulutusportin tiedoista aloitusvaiheessa olivat vanhentuneita. Koulutuksista on saatavilla moduulien loppuarviot, mutta systemaattista seuranta kielitaidon kehittymisestä olemme tehneet vain nyt käynnissä olevista koulutuksista.

Varmemman käsityksen tuloksesta saa, kun tarkastellaan koulutuksessa vähintään 200 päivää opiskelleita, sillä he ovat ensinnäkin mitä todennäköisimmin aloittaneet alkeista ja toiseksi mukana ei ole lyhyissä koulutuksissa opiskelleita eli yksi tai kaksi moduulia suorittaneita. 200 oppilastyöpäivää tai enemmän opiskelleista kotoutumiskoulutuksen tavoitetason saavutti joka toinen eli 52%.

Kielitaitoarvio vähintään 200 päivää opiskelleilla



Kuvio 10. Kielitaitoarvio vähintään 200 päivää opiskelleilla

A R F F M A N

Päätelmät

Tämän raportin tuloksista ei voida päätellä, että verkossa toteutettu kotoutumiskoulutus olisi parempi kuin perinteinen luokassa toteutettava kotoutumiskoulutus, vaikka kielitaitoarvio 200 päivää opiskelleilla on todella hyvä. Sen sijaan tämän raportin tuloksista voidaan päätellä, että verkossa toteutettava kotoutumiskoulutus on mahdollista toteuttaa vähintään yhtä hyvin kuin luokassa toteutettava kotoutumiskoulutus, sillä otantamme on riittävän laaja, jotta voimme sulkea pois esimerkiksi sattuman siitä, että meille olisi verkkoon valikoitunut jo lähtötasoltaan tai oppimistaidoiltaan erityisen hyviä opiskelijoita.